

Opłata prenumeracyjna
Kroniki Wiadomości Krajo-
wych i Zagranicznych wy-
danej w Warszawie rocznie:
rs. 7 kop. 20 (złp. 48); o-
kwartalnie rub. sr. 1 kop. 80
(złp. 12); miesięcznie kop.
6 (złp. 4).

KRONIKA

Na prowincji w Królestwie
z pocztą rocznie rs. 12 (złp.
30); kwartalnie rs. 3 (złp.
7 1/2). W Cesarstwie też sama
opłata, z dodaniem w Kro-
lestwie 1/2 kwartalnie za ku-
pno

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Jutro Ś. Augustyna Biskupa Doktora Kosciola.
Wschód słońca o g. 5 m. 5. — Zach. o g. 6 m. 56.

Biuro Redakcji przy ulicy Krakowskie-Przedmie-
ście w domu Nro 391. naprzeciw Saskiego placu.

Dzisiaj rano stopni ciepła 7. wczoraj w poł. cie. 17.
Wysokość wody na Wiśle stóp 2 cali 5.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Z Bożej Łaski

MY ALEXANDER DRUGI,

CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH ROSSJI, KRÓL POLSKI,

WIELKI XIĄŻĘ FINLANDZKI
& & &

Za zezwoleniem NASZYM i pobłogosławieniem Najukochańszej Rodzicielki NASZEJ, NAJJAŚNIEJSZEJ CESARZOWEJ ALEXANDRY FEDORÓWNY, młodszy brat NASZ, WIELKI XIĄŻĘ MICHAŁ MIKOŁAJEWICZ, wstępuje w związek małżeński z siostrą Wielkiego Xięcia Badeńskiego, Xiężniczką Cecylją. Dnia wczorajszego przyjęła ona Prawosławną NASZĄ wiarę i Bierzmowanie św. a dziś, w kaplicy pałacu Peterhofskiego dopełnione zostały zaręczyny Ich WYSOKOŚCI.

Zawiadamiając wszystkich wiernych poddanych NASZYCH o takowym wydarzeniu przyjemnym dla NASZEGO serca, rozkazujemy Zaręczoną Narzeczoną Ukochanego Brata NASZEGO nazywać Prawowierną Wielką Xiężniczką Olgą Fedorówną, z tytułem CESARSKIEJ WYSOKOŚCI.

Dan w Petersburgu, dnia 4go Sierpnia, lata od Narodzenia Chrystusa, tysiąc osiemset pięćdziesiąt siódmego, Panowania zaś NASZEGO trzeciego.

Na oryginalne Własną

JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:
„ALEXANDER.“

NAJJAŚNIEJSZY PAN, w skutku poświadczenia generał-gubernatora Wschodniej Syberji, o dobrem sprawowaniu się zesłanych na osiedlenie przestępców politycznych Alexandra *Chojckiego* i Franciszka *Styrkowskiego*, zgodnie z wnioskiem JO. Xięcia Namiestnika Królestwa, Najmłodsziwięj zezwolił raczył na powrócenie ich do Królestwa.

Rozkaz do zarządu cywilnego Królestwa Polskiego.

I. Przez Najwyższy rozkaz JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI, wydany do zarządu cywilnego, w m. Kissingen w Bawarji, d. 29 Czerwca 1857 r. — Uwolniony od służby na własne żądanie: starszy pomocnik nadstrażnika Kaliskiej brygady straży granicznej, sekr. gubern. *Daszkowski*; posunięci za odzna-

czenie się w służbie, z radców stanu na rzecz radców stanu: członek Warszawskich departamentów rządowego senatu *Strzeszewski*; p. o. naczelnego prokuratora X departamentu rządowego senatu *Rosiński* i pomocnik naczelnego prokuratora IX departamentu senatu *Dutkiewicz*; uwoln. od służby na własne żądanie: urząd. klasy VII przy prezesie kom. przygot. do rewizji i ułożenia praw Króles. Polskiego, radca dworu *Targoński*. — II. Przez postanowienia rady administ. Królestwa, w wydziale K. R. S. W. i D. mianowani: referenci biura Kom. R. S. W. i D. radcy honorowi: *Meltzer* i *Iwanowski*, p. o. naczelników sekcji w biurze kontroli i rachunkowości pomienionej Kommissji. W wydziale K. R. S. mianowani: podprokurator przy sądzie policji popraw. wydziału Łęczyckiego, radca honor. *Siedlecki*, na własne żądanie, p. o. podśędka sądu pokoju okr. Radomskiego w Radomsku, z zachowaniem mu stopnia kl. VIII, do której sprawowany obecnie przez niego urząd jest zaliczony i assessor sądu policji popraw. pow. Warszawskiego wydz. 2go *Michał Godlewski*, p. o. podprokuratora przy sądzie policji popraw. wydz. Łęczyckiego; uwoln. od obow. na własne żądanie: assessor trybunału p. o. podśędka sądu pokoju okr. Radomskiego w Radomsku, assessor kolleg. *Ziółkowski*, z dozwoleń noszenia wysłużonego mundur. W N. Izbie Obrach. mianowany: buchhalter, radca honor. *Nagórny*, p. o. urzędnika do szczególnych poruczeń. — III. Przez rozporządzenia władz oddzielnych, w dyrekcji drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej, mianowany: pomocnik telegrafisty *Felix Beneweni*, młodszym rysownikiem dyrekcji; uwolniony od obowiązków, z powodu przejścia do innego wydziału służby rządowej: młodszy rysownik dyrekcji, registr. kolleg. *Jaroszewski*. — (Podp.) Namiestnik, Jenerał-Adjutant, Xiąże *Gorczałow*.

— Pisma publiczne tutejsze już udzieliły wiadomość o pożarze, jaki w dniu 12 b. m. miasto Bojanowo, w W. Xięstwie Poznańskim położone, nawiedził. Miasto to w przeciągu sześciu godzin stało się pastwą płomieni i prawie całe obróciło się w gruzy i popioły. Trudno opisać smutny obraz przez ten pożar spowodowany, ale dość powiedzieć, że z 490 domów tylko 40 zdołano ocalić, nadto kościoły, zabudowania plebańskie i ratusz zgorzały. Przeszło 2,000 mieszkańców zostało tym sposobem bez przytułku i schronienia.

oraz pozbawionych całego mienia, gdyż z szybko szerzącego się ognia nie zdołano nie uratować, — na domiar nieszczęścia 13 osób utraciło w ogniu życie, a wiele złożonych jest chorobą skutkiem ran. — Komitet ustanowiony do przyjmowania składek dla nieszczęśliwych pogorzelców, odniósł się za pośrednictwem naczelnego prezesa W. Xięstwa Poznańskiego, do tutejszego konsulatu jenerałnego królewsko-pruskiego, z prośbą, aby od dobroczynnych osób tutejszych, któreby chciały przyjść w pomoc nieszczęśliwym pogorzelcom miasta Bojanowa, ofiarowane dla tychże datki przyjmował. Ofiary więc rzeczono składowane być mogą w kancelarji tegoż konsulatu, przy ulicy Krakowskie-Przedmieście, w domu pod Nr. 390 istniejącej.

— Podaje się do powszechnej wiadomości, że przy poczcie konnej, kursującej raz w tygodniu pomiędzy Warszawa a Mężeninem i Tykocinem a Złotoryą, tudzież przy łączącej się z nią poczcie wózkowej między Mężeninem i Tykocinem od dnia 15 (27) b. m. i r. mogą być przewożone osoby za opłatą po kop. 3 od osoby na wiorstę wraz z rzeczami, nieprzenoszącami 30 funtów wagi, od rzeczy zaś nad 30 aż do 50 funtów dopłacać należy po 1/2 kop. od funta za każdą stacją.

— Czytamy w korespondencji *Czasu* z Poznania 18 sierpnia:

Duchowieństwo nasze 15go b. m. bolesną poniosło stratę, przez śmierć xiędza dziekana Borowicza. Umarł zupełnie w pełni sił i wieku. Imię jego piękną mieć będzie kartę w historii literatury naszej, on bowiem był pierwszym redaktorem *Szkółki niedzielnej*, pierwszego pisma dla ludu, które na naszej ziemi wychodziło, a z zadania tego z wielkim talentem, z wielką znajomością potrzeb ludu i sposobu w jakim do niego przemawiać trzeba, wywiązać się potrafił. Także temi dniami umarł xiądz Ignacy Prusinowski, młodszy brat słynnego naszego mówcy kościelnego xiędza A. Prusinowskiego, duchowny z zgromadzenia xięży Filipinów; prace kaznodziejskie sprowadziły słabość piersiową, której ani używanie wód różnych, ani spędzenie zimy w Rzymie usunąć nie zdołały.

Annuncjata.

POWIEŚĆ HISTORYCZNA

przez

Zygmunta Kaczkowskiego.

Tom II.

(Ciąg dalszy).

Przy chorągwiach tedy, konsystujących wewnątrz kraju, nie znajdowało się nigdy więcej nad trzech lub czterech towarzyszy. Inaczej atoli działo się z chorągwiemi, konsystującemi na granicach tureckich i ukraińskich. Te bowiem musiały być koniecznie okryte, i były. Ale nie okrywali ich i tu osobiście owi wygodni towarzysze, tylko po największej części ich zastępcy. Zastępstwo to weszło w zwyczaj powszechny zasasów, kiedy niepoliczona ilość młodzieży szlacheckiej rozmnożyła się w Polsce, i w czasie spokojnym, do żadnych innych zajęć ani zdolna ani też chętna, nie wiedząc sama, co ma począć ze sobą, musiała się gar-

nać do wojska. Nie mogąc otrzymać miejsca towarzyszy, co nie było tak łatwo, przyjmowali oni chętnie rolę zastępców i zostawiając czezy tytuł właścicielom tych funkcji, pełnili za nich służbę zawsze pełną widoków. Takimi też zastępcami była okryta i Bierzyńskiego chorągiew. Jego więc towarzysze byli to po największej części ludzie młodzi, bez posiadłości, bez rzeczywistego stanowiska, nie mający nic do stracenia, a do zyskania wszystko to, co im przyniosła bujna ich wyobraźnia. Straszni są czasem tacy ludzie, którzy nie mają nic do stracenia, — ale zawsze, są oni tylko odważni, nie namyślający się wiele nad swoją przyszłością i łatwo do wszystkiego pochopni. Wiedział o tem Bierzyński — i dlatego także się nie długo namyślał.

Kiedy się więc dobrze po rynku rozpatrzył i ujrzał swoich towarzyszy stojących na boku i pod opieką Lenartowicza zgromadzonych w komplecie, co mu też było jak najlepiej na rękę: zaraz się do nich przybliżył, stanął przed nimi i w następujące przemówił słowa:

— Mości panowie i bracia! Najwyższa rada konfederacji, do której i my mamy zaszczyt należeć, dała mi niniejszem moc i ordynans udania się w województwo sieradzkie,

w ziemię wieluńską i dalej, gdzieby tego była potrzeba, i zawiązywania tam konfederacji w zgodnych z tutejszą zamiarach. Panowie bracia! miałem zaszczyt przewodniczyć wam w wojnie na Kresach i dźrzyłem nad wami dowództwo na granicy tureckiej, — nie możemy się uskarżać, ażeby nam się w tej służbie nie wiodło, — owszem, złożyliśmy najpiękniejsze dowody mężstwa, odwagi, wytrwałości i statku, — ale cóż mamy za to? — Biliśmy się ze złodziejami, przelewaliśmy krew w obronie nieznajomych nam granic, a lubośmy dzielnie trwali w tej służbie, ledwie kto o nas wiedział! — Dzisiaj inne pole się otworzyło przedemną. Idę w kraj nasz rodzinny, aby tam przewodniczyć, idę na pole chwaly! Mości panowie! temi darami Bożemi, jako brat wasz i wdzięczny dowódca, chcę się z wami podzielić. Jeśli pójdziecie ze mną, uczynię was wszystkich rzeczywistemi towarzyszami chorągwi, staraniu o was oddam wszystek mój rozum i całe serce, i poprowadzę was na pole sławy tak wyniosłe i wielkie, na jakim nie był żaden z waszych ojców i dziadów, i żaden z synów nie będzie! Mości panowie! czy jest aby jeden pomiędzy wami, któryby nie przeniósł mego dowództwa, nad każe inne?

Korrespondencja Kroniki.

Ze Lwowa d. 13 sierpnia 1857 r.

X.

(Dokończenie).

Wyścigi.

Inne rozprawy tego towarzystwa były wyłącznie treści rolniczej. Lecz równocześnie toczyła się w dziennikach rozprawa o *wyścigach konnych* będąca w ścisłym związku z sprawami gospodarskimi a nawet z interesem towarzystwa gospodarskiego. Z uwag niektórych członków przeważny głos w towarzystwie mających łatwo było poznać iż nie pochwalano w tym towarzystwie osobnego zawiązania towarzystwa dla wyścigów. Życzeniem było tych panów aby zwolennicy wyścigów przyłączyli się do towarzystwa gospodarskiego jako sekcja dla *chovu koni*. Przyszło to podobno w części do skutku, bo ile mi wiadomo obrało towarzystwo wyścigów prezesa towarzystwa gospodarskiego księcia Leona Sapiehy swoim także prezesem, przez co zdaje się że połączenie obudwóch towarzystw bez trudności do skutku przyjdzie. Dawno już żadna sprawa nieporuszyła tyle piór nie literackich co zawiązanie nowego towarzystwa konnych wyścigów. Pierwszy odezwał się książę Władysław Sangusko, były prezes dawniejszego towarzystwa konnych wyścigów, którego przy zawiązaniu nowego nieobrano prezesem.

Xiąże zwrócił uwagę na różnicę jaka jest między przeznaczeniem wyścigów w ich ojczyźnie to jest w Anglii u nas. Znachodzi najgłówniejszą w tym, że w Anglii wyścigi mają na celu spekulację. — „Anglicy szukają tylko gry i zysku pieniężnego.” U nas chodzi przede wszystkim o pomnożenie produkcji koni, która się zmniejszyła od niejakiego czasu i o polepszenie rasy. Z tego powodu gani książę przyjęcie dla wyścigów tych samych zasad i warunków jakie są zaprowadzone w Anglii, i przepowiada takiemu naśladowaniu Anglików ten sam skutek jaki się już u nas od 30 lat przy wyścigach i udzielaniu nagród okazuje. Tym jest: że nagrody dostają się zawsze do rąk dwóch albo trzech konkurentów, a często do zagranicznego spekulanta co przyjedzie z koniem na pocztowym wozie. Xiąże zaproponował nie zupełne zarzucenie wyścigów ale zmianę przyjętych zasad i warunków a mianowicie: 1) Aby niedopuszczać do nagród żadnych *solblutów angielskich*. 2) Dopuszczenie wyłącznie koni nie trenowanych, w stanie i utrzymaniu zwykłym. 3) Jednakową wagę dla każdego wieku, wynoszącą około 105 funtów. W końcu dodał książę przy najpomysłniejszym skutku wyścigów, nigdy korzyść które one przyniosą krajowi nie wyrówna tej coby przyniosły angielskie polowania. Przeszkodą w tym byłby przesąd naszych włościan, że gonienie polami szkodzi ozimocie, co się okazało mylnem. Usunięcie tej przeszkody zależałoby od rządu. Towarzystwo wyścigów odpowiedziało na tę odezwę księcia artykułem również w dziennikach ogłoszonym, w którym zbijając po części zasady księcia, po części je stwierdzając, powołuje się głównie

na niego samego, jako prezesa dawniejszego towarzystwa wyścigów, co do zatrzymania zasad przyjętych w Anglii i w całej Europie. Wyraża towarzystwo iż niespodziewało się od księcia nagany za to, że się stosowało do tych samych zasad, jakimi się rządziło dawne towarzystwo pod przewodnictwem księcia samego. Z odpowiedzi księcia na to tłumaczenie towarzystwa, pełnej grzeczności dla towarzystwa, dowiadujemy się że książę proponował rządowi wydanie nowej *ustawy o wyścigach* opartej głównie na wyżej przytoczonych zasadach. Xiąże przeprasza towarzystwo że i jemu tych zasad swoich nieudzielił przed ogłoszeniem tychże publicznem, sądził jednak że te reformy, będąc prawdziwą rewolucją w ustawach wyścigowych, potrzebują koniecznie sankeji opinii publicznej, aby jakakolwiek dyrekcja odważyć się mogła na ich zaprowadzenie, dla tego wywołał dyskusję publiczną.

Jakoż rzeczywiście dyskusja w tej mierze była dość żywa. Odezwał się jeszcze w tej sprawie hr. *Juliusz Dzieduszycki* znany u nas ze swojej podróży na wschód po oryginalne arabskie konie, oprócz tego odzywały się w tej sprawie przez miesiąc może ciągle nowe głosy w *Czasie* z różnych stron kraju naszego. Artykuł hr. *Juliusza Dzieduszyckiego* z dokładną znajomością rzeczy napisany, wykazuje jak mało wpływu wywarły dotąd, sprowadzone konie angielskie na poprawę rasy. Przypisuje to głównie sposobowi hodowania koni u nas, którego zmienić nie można. Zwraca on oprócz tego uwagę na zalety naszych krajowych koni, przemawia za wyścigami, jako bardzo ważnym środkiem podniesienia chovu koni, nie radzi wykluczać od wyścigów koni czystej krwi wschodniej albo angielskiej, jednakże wymaga aby były zastosowane do krwi przeważnie w kraju istniejącej i przystępne dla wszystkich co konie chowają. Za krew krajową poczytuje p. *Dzieduszycki* potomstwo koni wschodnich z naszych krajowych klaczy we wszystkich pokoleniach i potomstwo koni angielskich z naszych klaczy w drugim pokoleniu. Przy wyścigach tym sposobem urządzonych, uważa p. *Dzieduszycki* za nieodzownie potrzebne zaprowadzenie *publicznych zakładów jarowania* w kilku miastach Galicji.

Wśród tej dość żywej polemiki, a w każdym razie bardzo dobre czyniącej wrażenie, jak każda polemika prowadzona przyzwoicie, a oparta na dobrze zrozumianym interesie publicznym nie na osobistych zaczepkach i prywatnej ambicji, odbyły się wyścigi w trzech dniach. Po zniesieniu dawniej używanych nagród za najlepsze konie obrócił rząd część funduszu na wyścigi. Z tego powodu odbywać się mają pod kontrolą rządowej komisji. Tego roku wyznaczono do tej komisji ze strony administracji politycznej radę nadwornego i naczelnika obwodu lwowskiego p. *Leopolda Krattera*, ze strony wojskowości pułkownika *barona Egkh* z obywatelstwa zaś pp. *Antoniego Mysłowskiego* i *Erazma Wolańskiego*, sędziami zaś postanowiono hr. *Kajetana Lewickiego* tajnie zo rad-

cę i *szambelana* którego zastępował hr. *Włodzimierz Russocki*, i *feldmarszał-lejtnanta* gło. hr. *Parrot*. Nadzór areny poruczono pp. *Aleksandrowi Jazwińskiemu*, hr. *Adamowi Golejewskiemu* i *Tyburcemu Olszewskiemu*, oraz hr. *Palfy* rotmistrzowi od huzarów kr. bawarskiego. Nadzór nad wyruszeniem mieli: hr. *Juliusz Dzieduszycki* i pułkownik *huzarów baron Josika*. Pierwszego dnia wyścigów odbyły się cztery gonitwy. Pierwsza o nagrodę rządową 300 dukatów, dla koni urodzonych lub hodowanych w kraju, biejących do mety 2 i pół mil. ang. oddalonej, za składką 100 złr. (400 złp.) i karą 50 złr (200 złp.) za cofnięcie. Pierwszy koń wygrywał oprócz nagrody, połowę składek, drugi połowę składek. Zwyciężyła *Palma* klacz siwa 9-letnia ks. *Adama Sapiehy*, po arabie *Auwamié* z angielski *Maimbring*. Drugą nagrodę otrzymał p. *Alfred Cielecki* za 5-letniego karogniadego ogiera *Vanguisher* po *Krakusie* z *Miss-Iurra*. Z nimi biegł trzeci ogier gniady 9-letni p. *Antoniego Mysłowskiego* *Polish-Touchstone*. Wagi miały: pierwsza 106, drugi 111, trzeci 117 funtów.

W drugiej gonitwie koni Galicyjskich bez różnicy pochodzenia, nietrenowanych od roku (pod słowem honoru) do mety 500 sążni, z własną wagą, pod panami, był pierwszym p. *Kulakowski* na koniu *Tymczasem* hr. *Władysława Dzieduszyckiego*, drugim p. *Ant. Mysłowski* na swoim koniu *Kasztanku*, trzeci p. *Alf. Cielecki* na koniu *California*. Szło o nagrodę towarzystwa 500 złr. (2000 złp.) i połowę składek.

Trzecia gonitwa szła o nagrodę rządową 150 dukatów, konie czystej krwi orientalnej lub orientalnego pochodzenia bez różnicy ojczyzny, do mety 2 i pół mil. ang. Zwyciężył kasztanowaty ogier 7-letni *Birbant* po *Cwiku* z *Dzamry*, z wagą 114 funtów; za nim zdążyła 4-letnia kasztanowata klacz *Geira* po *Azji* z *Kwity* z wagą 97 funtów, księcia *Adama Sapiehy*, dalej tegoż ogier szpakowaty 4-letni *Sannil* po *California* z *Palmy*, z wagą 105 funtów.

Na ostatnim biegu o 105 dukatów rządowej nagrody dla nietrenowanych koni galicyjskich od czterech do siedmiu lat wyłącznie, chowu *włościan*, oficjalistów prywatnych lub mniejszych gospodarzy; do mety 400 sążni; otrzymali z dwóch współzawodników pan *Komarnicki* pierwszą nagrodę 60 dukatów, a p. *Chobrzyński* drugą 30 dukatów. O trzecią 15 dukatów nikt się nie ubiegał.

Drugiego dnia były cztery kursa. Pierwszy bieg odbyło 5 koni, dwóch cudzoziemskich właścicieli, p. *Leopold Heidebrand* i hr. *Franciszek Schlick*, wysłało swoje konie obok koni ks. *Adama Sapiehy* i pp. *Erazma Wolańskiego* i *Antoniego Mysłowskiego*. Były to konie angielskiego pochodzenia. Zwycięstwo odniósł p. *Heidebrand*, the *Young Hack*, drugim był p. *Erazma Wolańskiego* *Bellow-stone* po *King-John* z *Johnston-Lass*, trzecim ks. *Adama Sapiehy* *Kolibri* 5-letni gniady ogier. Bieg trwał minut 7 i 45 sekund 2968 sążni czyli 3 i pół mil angielskich. Potem biegały jeszcze dwa konie: *Kometa* po *Canalitim*

— Vivat! vivat! niech żyje! porucznik nasz! regimentarz! marszałek! vivat! — zahuczała zaraz cała chorągiew i zakipiała jak w garnku.

Ale Bierzyński nakazał natychmiast jaknajwiększe milczenie, zakomenderował: na koń! i stanawszy na czele, w oka mgnieniu zniknął z miasteczka.

III.

Była już wiosna.

Cały ten kraj przecudowny, rozlegający się nad brzegami Narwi, Pilicy i Warty, pochyłony z nienagła ku słońcu i dlatego bujniejszy roślinnością nad inne, był już pełen bogatej zieleni i kwiecia. W porozwijanych smugach nadbrzeżnych lasów i gajów coraz głośniejszym chórem uderzały w swe pieśni ptaszęta: w kwiecistych sadach coraz wonniejsze iswieszsze się roznosiło powietrze; pokrajana pod zimę ziemia, osuszona lekkim powiewem wiosennego oddechu, coraz usilniej zapraszała pilnego rolnika do pracy; — ale pomimo to, ludzie byli dziś na to wszystko jakby całkiem nieczuli, mało kto myślał o wiosnie, nikt o wiosennych zasiewach.

Po tym kraju bowiem już od miesiąca jakieś dziwne porozbiegały się wieści.

Nikt tu jeszcze nie wiedział, co z tego będzie, nikt nie umiał słowami powiedzieć, wojna-li grozi, głód, czy powietrze? — ale pomimo to każdy się zatrzymywał w swoim zwykłym pochodzie, patrząc błędnie oczyma na niebo i ziemię, — nieświadoma trwoga obejmowała spokojne serca, — drżały z niecierpliwości umysły rozbudzonej młodzieży — i trzęsły się zimną febrą. Ignące w występkach sumienia! — Niebawem wszakże, owe niepełne wieści, owe nieświadome przecucia, zaczęły się odzywać zrozumiałemi dla wszystkich głosami — awkrótce, te głosy, połączone w chór jednogodny ze sobą, rozniosły wszędzie, głuchą jeszcze lecz pewną, — zapowiedź wojny!

Od tego czasu, w samój istocie, zadziwiający ruch się rozniósł po tej całej krainie. Po wszystkich gościńcach pełno widziałeś podróżnych, — tutaj więc pędzi cwałem kawalerski karabon, — tam go dogania lekki wozik szlachecki, — tu ciągną jezdni wlokąc za sobą tumany kurzu, — tam się przemyka na koniu barwisty sługa z listami, — i xiądz pleban

gdzieś spieszy swoją skrzydlatą telegą, — i starego dziadunia czworokonna landara wlece się także w jakieś sąsiedztwo, chociaż już od lat kilku spoczywała spokojnie w mrowanej wozowni, ani myśląc o świecie...

A kiedy ztąd niemal po wszystkich znaczniejszych dworach odprawiają się liczne zjazdy i tak zwane *conventicula* powiatowe, kiedy się wszyscy czegoś niespokojnie ruszają i nawet kobiety, nie mogąc usiedzieć w dusznej komnacie, stoją przed bramą, wyczekując niecierpliwie powrotu swoich mężów i synów: — jeden tylko stary Barnaba, idąc powolnie za pługiem na swojej roli, patrzy na ożywiony gościniec, potrząsa głową i mówi sobie:

— Już też szlachcie znowu zawierciało coś w głowie! bodajby jeno krwią nie zalali tej ziemi i ludziom spokojnym nowego nie przynieśli nieszczęścia!

Na zamku Kasztelana taki sam dzisiaj panował spokój, jak koło chaty i w sercu Barnaby, — ale inne zapewne usposobienia.

(Dalszy ciąg nastąpi).

(angliki) i skarogniadęj hr. Władysława Dzieduszyckiego, który odniósł zwycięstwo nad Napierem po Polish-Touchstone z the Black-Sea. Półtorej minuty biegu, 90 funtów wagi. Trzeci bieg był o nagrodę towarzystwa wynoszącą 1000 zlr. (4000 złp.), dla koni orientalnych krwi w Galicji urodzonych. Biegały do mety o 1000 sążni oddalonej: Bagdad ogier szpakowaty 9-letni po Kanalethun z Bagdadki, z wagą 114 funtów p. Alexandra Jazwińskiego, Birbant ogier 7-letni kasztanowaty po Cwiku z Dżamry, z wagą 114 funtów p. Erazma Wolańskiego i Palma klacz 9-letnia siwa po Auwamie z Maimbring, z wagą 111 funtów, x. Adama Sapichy. W tym biegu dochodził już do mety Bagdad p. Jazwińskiego, gdy go przedwczesne oklaski widzów spłoszyły, przez co upadł wraz z jeźdźcem, a Birbant p. Wolańskiego wszedł do mety. Ostatni bieg był dla włosciańskich koni bez różnicy wieku, własnego chowu lub przynajmniej od roku w posiadaniu ubiegającego się będących, do mety o 250 sążni oddalonej.

Biegalo pięć koni z pomiędzy których także pierwszeństwo stracił najlepszy przez niezręczność jeźdźcy. Na trzeci dzień zapowiedziana gonitwa hurdle race o puhar srebrny ofiarowany przez p. Antoniego Mysłowskiego i Erazma Wolańskiego, jako honorową nagrodę dla koni wszelkiego wieku i rodu, nietrenowanych przed frontem jeźdźcy pod oficerami nieprzyszła całkiem do skutku dla braku konkurentów. W drugiej gonitwie Hurdle race z końmi różnego wieku i pochodzenia rodzonych w Galicji, nietrenowanych (pod słowem honoru) do mety o 500 sążni oddalonej, o nagrodę 500 zlr. (2000 złp.) i połowę składek, stanęli pp. Władzimirz Cielecki i Alfred Mysłowski. Pan Mysłowski nie miał i tu szczęścia jak we wszystkich tegorocznych gonitwach. Zawsze jakiś przypadek niedopuszczył osiągnięcia celu.

Podobnie zdarzyło się przy pierwszej gonitwie tego dnia, do której miały stanąć konie 4 i 5-letnie bez różnicy pochodzenia w Galicji rodzone, waga była dla 4-letnich 105, dla 5-letnich 111 funtów dla klaczy o 3 funty mniej. Pierwsza nagroda 1000 zlr. pp. Antoni (ojciec) i Alfred (syn) Mysłowski cofnęli się ze swemi końmi, więc jedynie skarogniada klacz p. Erazma Wolańskiego, Miss-Harriet po Freewill z Bertledaj obiegła samopas arenę.

Po skończonych wyścigach rozdawano nagrody za klacze trzyletnie i starsze. Podobne nagrody na których rozdawanie istniał dość znaczny fundusz, rozdawano dawniej corocznie ze strony rządu. Okazały się one bez wpływu na chów koni który pomimo długoletniego trwania tej instytucji przecież podupadł.

Otrzymywali je zwykle szwabi koloniści. Teraz obrócił rząd fundusz nagród w części na wyścigowe nagrody, w części ma on być obrócony na zapomożenie szkoły rolniczej w Dublinach. Więc teraz tylko przy okazji wyścigów rozdają kilka nagród zamiast co dawniej rozdawano co roku w całym kraju kilkadziesiąt a zawsze bezskutecznie. Z tego com wyżej doniósł o polemice względem wyścigów trzeba się spodziewać że i ta instytucja podlegnie za popędem ks. Sanguski jakiejś reformie.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Depesze Telegraficzne.

Londyn 22 Sierpnia. Morning Post ogłasza treść depeszy, otrzymanych przez rząd z Indji:

Delhi opiera się dotąd; generałowie Barnard dowódca armji oblegającej to miasto i Lawrence, zmarli, całe wojsko w państwie Oude zbuntowało się. Zdobyte Cawnpore przez powstańców i wymordowanie europejczyków na tej stacji potwierdza się. Lucknow naciśnięte jest przez powstańców. Połowa tylko oczekiwanych posiłków przybyła do Kalkuty.

Wiadomości te sprawiły głębokie wrażenie, tem bardziej że sądzą, iż rząd nie ogłosił niektórych depeszy.

Inne wiadomości objęte w nadeszłych depeszach nie są tak ważne, ale także niepomyślne.

Mówią, że parlament nie będzie już wcale odraczany.

Londyn 23 Sierpnia. Według dzisiejszego Observer utworzenie dziesięciu nowych bataljonów zostało zdecydowane i dozwolono przejścia przez miedzymorze Suez. Wojska mają być koleją żelazną wysyłane do Suez, gdzie wysłane z Kalkuty statki będą je przyjmowały na pokład

i odwoziły na miejsce. Upoważnienie do przejścia przez Suez nie jest wydane na zawsze tylko tymczasowo.

Paryż 23 Sierpnia. Dotychczasowy poseł francuzki przy stolicy apostolskiej hr. Rayneval przybył do Marsylii.

Madryt 19 Sierpnia. W końcu b. m. manifest królowej Krystyny broniący jej postępowania przeciw różnostronnym zarzutom, zostanie oddany do druku. Powrót królowej Marji Krystyny do Madrytu, jest w tej chwili najbardziej zajmującą kwestją. Jeżeli nie zajdą nieprzewidziane przeszkody kortezy zgromadzą się zapewne na początku listopada.

Frankfurt n. M. Sierpnia. Król Leopold belgijski przejeżdżał przez nasze miasto udając się do Baden-Baden.

Florencja 20 Sierpnia. Monitore Toscano mówi, w końcu swego opisu uroczystości, które przygotowano dla Papieża w tem mieście: „Jego Świątobliwość mógł się naocznie przekonać o głębokiem uszanowaniu, jakie dla niego mają wszystkie warstwy ludności. (Neue Pr. Ztg).

A M E R Y K A.

New-York 8 Sierpnia. Piszą z Washington do tutejszego Herald, że nieporozumienie między nową Grenadą i Stauami Zjednoczonymi, zostało już faktycznie załatwione. Podobno, że i między Meksykiem i Hiszpanją nie należy się spodziewać ważnych zatargów a przynajmniej czynnego zajścia. Poseł hiszpański w Washington wręczył generałowi Cass wexel na Hawanę na 35,000 dolarów na zapłacenie procentów długu hiszpańskiego w New-Yorku.

900 ludzi i 90 wozów udało się z Kanzas pod dowództwem pułkownika Alexander do Utah. Gubernator Kanzasu p. Walker oświadcza w swoich depeszach, że nie obawia się nowych zatargów między dwoma nieprzyjacielskimi stronnictwami. Jednakże nateraz jeszcze uważa obecność wojska Stanów Zjednoczonych za nader potrzebną.

(Preussischer St. Anzeiger).

A N G L J A.

Londyn 21 Sierpnia. Królowa opuściła Cherbouurg przedwczoraj o godzinie wpół do dziesiątej i popłynęła do wyspy Albernae, gdzie Jej Królewską Mość zabawiła do godziny 2ej po południu. Przed samą godziną 7ną tegoż dnia, jacht królewski stanął w przystani Osborne.

— Na wczorajszym posiedzeniu Izby niższej, po rozmaitych rozprawach w przedmiocie Indji, bill o milicji został po trzeci raz odczytany i zatwierdzony.

Dziś Izba wyższa przyjęła bil w przedmiocie papierów konsolidowanych, lord John Russell zapowiedział, że w poniedziałek przedstawi Izbie do rozważy poprawkę, wprowadzoną przez Izbę niższą, w bilu o rozwodach, który na dzisiejszym posiedzeniu Izby niższej został po trzeci raz odczytany i w całości zatwierdzony, podobnie jak bill względem przedaży niemoralnych książek i rycin.

Na zapytanie pułkownika Sykes czy rząd zamierza udzielić jakie znaki honorowe oficerom, którzy się w wyprawie perskiej odznaczyli, p. Vernon Smith oświadcza, iż najzupełniej uznaje zasługi dzielności i męstwa położone w wyprawie przeciw Persji, ale co do udzielania nagród honorowych, to już nie jego rzecz, ale rządu indyjskiego. (Neue Preussische Zeitung).

— Czytamy w Times:

Otrzymało tu urzędowe potwierdzenie wiadomości o zamordowaniu doktora Vogel w Wara stolicy Wadei (w Afryce). Został on ścięty za rozkazem sultana. Kapral Maguire został przez gromadę Taurików, o 6 dni drogi na północ od Kuka zamordowany. Obawiając się, że może mu grozi niebezpieczeństwo, napisał on olówkiem kilka słów do naszego wice-konsula w Murzuk, prosząc go aby w razie jego śmierci zapłacił małą kwotkę, którą on swoim ludziom pozostał dłużny. Dzielny podróżnik bronił się zapamiętale, i wielu swoich napastników na tamten świat posłał, ale w końcu poległ. Te smutne wypadki zdają się potwierdzać stanowczo te zdanie, że nie można myśleć nawet o drodze handlowej z Tunis albo Trypolis przez pustynię do środkowej Afryki. Prawdziwą drogę handlową stanowią wielkie rzeki Nil, Nigier i Zambeza. (Pr. St. Anz.)

F R A N C J A.

Paryż 22 Sierpnia. Wiemy już dziś że położenie rzeczy w Indjach znacznie się pogorszyło dla anglików. Generałowie Barnard i Lawrence zmarli; dwaj adjutanci generała Barnard, padli także ofiarą cholery, która sroży się z gwałtownością, któ-

ra łatwo sobie wyobrazić możemy, dowiedziawszy się że termometr dochodzi do 41 stopni R. Ludzie znający ten kraj, obawiają się najgubniejszych trudności klimatowych. Bez wątpienia byłoby to zupełnie przedwczesnym chcieć powiedzieć dziś że anglicy nie będą w stanie pokonać bunt krajowy, ale zdaje się że ewentualna potrzeba żądania od Francji zbrojnej pomocy, w niedalekiej może przyszłości, staje się coraz prawdopodobniejszą pomimo ciągłych zaprzeczeń ze strony naszych i angielskich dzienników.

Dodajemy, że rząd angielski nie zdecyduje się na to żądanie, chyba w najzupełniejszej ostateczności, tem bardziej że nie można przypuszczać żeby rząd Cesarski dopomógł swemu sprzymierzeńcowi do wyjścia z jego kłopotliwego położenia, nie żądając słusznego wynagrodzenia za swoje wysilenia i ofiary. Niepodobna naturalnie oznaczyć zawczasu jakie mogą być w danym razie te wynagrodzenia, ale przypuszczenia oparte przynajmniej na podobnych poprzednich wypadkach, pozwalają wnosić że Francja będzie mogła upomnieć się o zwrot miasta Madras i wyspy Maurycygo. Te wszystkie rozumowania podajemy naturalnie jako rezultaty rozmów między osobami mogącymi mieć niejaki wyobrażenie o tej sprawie.

Ale nie same sprawy indyjskie a przynajmniej nie same powstanie sypojów i krajowców, niepokoi dziś Anglję, bo oto dowiadujemy się, że szach perski nie tylko nie zmniejszył swojej armji, ale owszem powiększa ją w celu który chociaż niewiadomy, niezawodnie jednak nie da spać spokojnie ministrom angielskim.

Muszą oni przedewszystkiem przez prosty środek ostrożności być przygotowanymi na wszelki przypadek i pozostawić dostateczną siłę od strony Persji. Dodajmy do tych wszystkich niepomyślnych wiadomości zewnętrznych, potwierdzenie się znakomitego bankructwa w Liverpoolu, a pojmemy z łatwością stagnację targu angielskiego, która się objawiła przez znaczne niżenie kursów.

Jakby nie dość było tych fatalnych ciosów, jakie Anglja znosi od swoich obcych nieprzyjaciół, trzebaż jeszcze żeby własny niepoprawiony sługa obsypywał ją coraz nowemi kłopotami. Dowiadujemy się za pewność, że lord Stratford de Redcliffe zamiast przyłączyć się do reprezentantów czterech mocarstw, które za pośrednictwem Cesarza Napoleona IIIgo, porozumiały się z rządem angielskim co do unieważnienia wyborów mołdawskich, odmówił a przynajmniej odłożył na później zastosowanie się do instrukcji przysłanych mu przez gabinet angielski. Lord Stratford nadał niby niejaki pozór swojemu nieposłuszeństwu, przesyłając lordowi Palmerston kontr-notę, w której wyjaśnia i rozwija powody tego nieposłuszeństwa. Ta walka lorda Redcliffe z rządem angielskim, nie może trwać długo, szczególnie przy zwrocie, jaki wzięły inne sprawy Anglji, ale opór że tak powiemy chroniczny ambasadora angielskiego w Konstantynopolu, dziwi tych tylko chyba, którzy go nie dość jeszcze znają.

— Prywatny list otrzymany dziś z rana z Jassy donosi, że książę Vogorides wyjechał nagle z tej stolicy, ale ponieważ telegraf byłby nam już doniósł o tym wyjeździe gdyby on miał ważne znaczenie, przeto można wnosić że kajmakan nie musiał nawet opuścić Xięztwa.

Cesarz przed udaniem się do Chalons, powróci z Biarritz do St. Cloud. Oczekują tam Jego Ces. Mości pojutrze, w poniedziałek.

Bank zajmuje się w tej chwili bardzo gorliwie wygotowaniem biletów 50cio-frankowych, do czego zobowiązany jest ostatnimi układami.

Zapewniają że kroki poczynione w celu porozumienia się co do rozpoczęcia na nowo wydawnictwa dziennika *Assemblée Nationale*, który jak wiadomo tylko pod innym tytułem otrzymał pozwolenie wychodzenia na nowo, doprowadziły już do stanowczego rezultatu. Ten dziennik fuzjonistów, wychodząc odtąd będzie pod tytułem *le Spectateur*, ale z dodaniem: *dziennik założony w roku 1848 pod tytułem Assemblée Nationale*. Ten dodatek dozwolono zachować nie dłużej nad sześć miesięcy, dla oswojenia prenumeratorów i czytelników z tem przejściem. Kilka tytułów proponowanych przez dyrekcję, władza ministerjalna odrzuciła, między innymi *le Temoin, la France, la Pensée Nationale*.

— Ambassada turecka otrzymała dziś z Konstantynopola depeszę cyfrowaną i natychmiast odesłano ją Mehmed-Dżemil-bejowi bawiącemu w Montmorency.

— Wczorajsza depesza telegraficzna z Genui potwierdziła się w zupełności. Mamy niewątpliwie

wiadomości o zajściu niebliskim ale już wybuchem między Neapolem i Turynem w przedmiocie poddanych sardyńskich, którzy znajdowali się na statku *Cagliari* w chwili opanowania go przez powstańców i którzy zostali uwięzieni w Neapolu.

(*Indépendance Belge.*)

N I E M C Y.

Hamburg 20 Sierpnia. Potwierdza się, że rząd angielski zamierza wkrótce rozpocząć rekrutowanie żołnierzy w północnych Niemczech. Wyspa Heligoland, posiadłość angielska na morzu północnym, panująca nad brzegami Sleswigu i Holsztynu, Hamburgiem, Hannoverem i Oldenburgiem, ma być znowu tak jak w czasie wojny wschodniej, przeznaczoną na główną kwaterę do zbierania się rekrutów, którzy tam wcielani będą w bataljony i odsyłani następnie do Anglii. Nie zdaje się jednak żeby te rekrutowania w naszych okolicach miały się odbywać dla armji indyjskiej. Ci żołnierze niemieccy mają być wysyłani do przylądka Dobrej Nadziei. Wiadomo że tam znajduje się już brygada dowodzona przez generała Stutterheim z Brunświgu. Brygada ta stanowi osiedlenie kolonistów, żołnierzy, na całym pasie gruntów wyznaczonych im w tym celu, wzdłuż granicy wojowniczych ludów Kafirerji. W skutku wyprawienia dwóch statków angielskich z oddziałami rozmaitych rodzajów broni w ogólnej liczbie 7000 ludzi, którzy mają się udać z przylądka Dobrej Nadziei do Indji, zdaje się że siła tej kolonji niemieckiej, okazała się niedostateczną do wstrzymywania i odparcia z powodzeniem, napaści wspomnianych ludności. Nowa brygada którą rząd angielski zamierza zarekrutować na brzegach Elby, posłuży do utworzenia dywizji piechoty niemieckiej, której dowództwo zostanie powierzone generałowi Stutterheim.

Wskutku traktatu handlowego zawartego między Persją i trzema miastami hanzeatyckimi, rząd perski przysłał wkrótce jeneralnego konsula do naszego miasta i specjalnych konsulów do Lubeki i Bremy, a wzajemnie trzy te miasta mają prawo uwierzytelnić konsulów w trzech głównych miastach Persji, Teheranie, Bender-Buszyr i Lauris.

(*Indépendance Belge.*)

T U R C J A.

Czytamy w *Presse d'Orient* z dnia 8go sierpnia: Dużo mówiono w dziennikach o uctach uroczystości obrzezania, ale nikt nie znał dokładnie niezmierniej ilości artykułów żywności jakie połączyły tysiące ludzi zaproszonych przez sultana.

Sama armja dostarczyła 40,000 biesiadników; apetyt żołnierza we wszystkich prawie krajach, poszedł w przysłowie. Można sobie wystawić czy ta armja przyjęła dobrze pyszne kebabsy, kolosalne pilafy, codziennie przyrządzane, nie licząc reszty; 12,000 baranów o których mówią dzienniki zachodnie, to jest liczba daleka jeszcze od prawdy, i można ją przynajmniej o połowę powiększyć. Ta ogromna cyfra daje wyobrażenie o innych rozmaitych punktach.

Na obiadach wystawnych dawanych przez ministrów, zachowywaną była forma europejska, do której ciało dyplomatyczne doprowadziło wyższych dygnitarzy Porty. Codziennie takie obiady były na średnio 300 osób, które wszystkie jadły dobrze, a lepiej jeszcze piły. Dostawą wszystkiego do tych obiadów, trudnił się dom Vilauri (restaurator z Paryża). Zważając rozciągłość obozu sultanańskiego, trudności uorganizowania regularnej służby na punktach często dość odległych, zadość uczynienie wymaganiom etykiety w potrzebnych zarządzeniach, nakoniec zważając potrzebę zadość uczynienia tylu żądaniom, tylu potrzebom, dziwić się należy śmiałości przedsiębiorcy, a jeszcze bardziej najzupełniejszemu powodzeniu tego przedsięwzięcia.

Dom Vilauri dostarczał codziennie wystawnych obiadów w przecięciu na 300 osób; potrawy wszelkiego rodzaju, ciasta, wina, chłodniki, wszystko wychodziło z jego pracowni. Samych lodów dostarczano dziennie po 20,000 porcji. (*Ind. Belge.*)

W E O C H Y.

Piszą z Rzymu dnia 17 Sierpnia do *Journal des Débats*: W dniu 5 Września Jego Świątobliwość powróci do Rzymu, gdzie w dniu 8 będzie nabożeństwo w kaplicy papieskiej z powodu uroczystości Narodzenia Najświętszej Marji Panny.

W dniu 22 b. m. Papież prezydować będzie na posiedzeniu jeneralnego konsystorza, na którym jeśli nie zajdą poprzednio jakie zmiany, zanominuje czterech kardynałów. Krają w tym przedmiocie

następujące nazwiska: xiędza Gianuzzi o którym tylekroć mówiono, xiędza Amici delegata w Bolonji, xiędza Quaglia sekretarza kongregacji koncylium i xiędza arcybiskupa Toleda.

W dniu 20 b. m. Jego Eminencja kardynał Antonelli opuszcza pałac Quiryntału i wraca do apartamentów Watykanu.

Po długim wahaniu się, w skutku nadsyłanych sprzecznych doniesień, municypalność na komunikowane jęj objawienie życzeń Jego Świątobliwości, postanowiła obrócić na rozdanie wsparcia w naturze ubogim miejscowym, pieniędzy jakiego potrzebą było wydać na uroczystości publiczne z okoliczności powrotu Papieża do Rzymu. Summa wyznaczona na ten cel wynosi 7000 szkodów rzymskich (9000 rs.)

Jednakże niektórzy członkowie sądzą, że do tych dowodów dobroczynnych należałoby dodać niejaki manifestacje, więcej widoczne. Uorganizowano więc składkę, a kwota zebrana ztąd użyta będzie na wzniesienie bramy trymfalnej przy Ponte Molle i kilka innych przyozdobień przy Porta del Popolo. Bank rzymski, którego gubernatorem jest hrabia Philippo Antonelli brat Jego Eminencji kardynała sekretarza stanu, zapisał na ten cel 1000 szkodów, Izba handlowa ofiarowała podobną sumę.

Od kilku dni statua spiszowa Najświętszej Marji Panny została postawiona na szczycie pomnika, wzniesionego na pamiątkę ogłoszenia dogmatu Niepokalanego Poczęcia. Chociaż podstawa tego pomnika jest jeszcze otoczona i okryta wielkimi płóciennymi zasłonami, publiczność tłoczy się, aby ją zobaczyć. Zdania jęj są nader surowe, szczególnie sama statua wywołuje ostre krytyki. Mówią że 4ry posązki marmurowe znajdujące się u podstawy i których dotąd widzieć nie można, mają być bardzo piękne.

Piszą z Genui 16 Sierpnia:

Eskaadra angielska dowodzona przez admirała Lyons oczekiwaną była w Malecie, gdzie ma zaopatrzyć się w potrzebne zapasy, aby się udać następnie do Korfu. Paroptywy szrubowe austriackie *Adria, Radetzky i Friedrich*, wypłynęły z Neapolu do Livorno. Ztamąd udadzą się zapewne po jutrze do Tunis i Alexandrii.

Czytamy w *Gazette Ufficiale* z Werony, dnia 17 Sierpnia:

W nocy 14 b. m. poczta parmeńska udająca się do Tyrolu została napadniętą między Codiccozzi i Parona przez ośmiu uzbrojonych bandytów. Obdarli oni zupełnie podróżnych i zabrali dość znaczną sumę w pieniądzech i papierach bankowych.

(*Indépendance Belge.*)

DONIESIENIA.

Wyszedł Nr 22 **Ruchu muzycznego** i zawiera: Kronikę krajową. — Lublin literacki, muzyczny i dramatyczny, przez Adama Kraszińskiego (dokończenie). — O muzyce w ziemi Siedmiogrodzkiej; przez K. — Kronika zagraniczna. — Do tego numeru dołączony jest dodatek muzyczny za Sierpień i zawiera: śpiew p. Emila Schwartzbacha; Pożegnanie Gondoljera: Triolety, słowa Bohdana Zalewskiego z muzyką p. Marcellego Madejskiego, i mazura na fortepjan p. Konrada Staczyńskiego.

Ruch muzyczny wychodzi co sroda. Do ostatniego numeru każdego miesiąca, dołącza się dodatek muzyczny. Przedpłata wynosi w Warszawie miesięcznie kop. 50, kwartalnie Rs. 4 kop. 50, półrocznie Rs. 3, rocznie Rs. 6. Na prowincji wraz z kosztami przesyłki kwartalnie, Rs. 4 kop. 86 i pół, półrocznie Rs. 3 kop. 72 i pół, rocznie Rs. 7 ko. 45. Przedpłatę można składać w redakcji, ulica Alexandrja Nr 2773, w księgarniach pp. Friedleina, Klukowskiego, Sennewalda i na wszystkich stacjach i urzędach pocztowych w Królestwie. Z Cesarstwa opłatę przesyłać należy do redakcji lub do ekspedycji gazet w Warszawie półrocznie Rs. 3 kop. 72 i pół, rocznie rs. 7 kop. 45, z dopłatą Rs. 4 za półrocze na koperty, jeśli już kto takowych dla innych gazet Warszawskich nie opłaca. W Wilnie u Zawadzkiego i Orgelbranda, w Kijowie u Zawadzkiego i Glücksberga, w Krakowie u Friedleina, we Lwowie u Wildta, w Poznaniu u Żupańskiego. (Nr 337.—4.)

Nakładem i drukiem Księgarni p. Fr. J. **Zawadzkiego** w Wilaie, wyszły dwie nowości literackie: **Kronika** powieść przez J. **Korzoniowski** 4 tomy rs. 5; **Mozajka Kontraktowa** pamiętnik z roku 1854, przez **Alexandra Grozę** tom 1 rs. 4 kop. 60. Oba te dzieła są do nabycia w Warszawie w księgarni p. F. Zawadzkiego i Węckiego, przy ulicy Krakowskie-Przedmieście Nro 389, wprost Saskiego placu, jak również i we wszystkich znaczniejszych księgarniach, na prowincji i u S. Artzta w Lublinie, H. Hurtig w Kaliszu, Możdżeńkiego w Kielcach i Dobrzańskiego w Płocku. (Nr 354.—4.)

Mała partja Żyta krzyczy Probstejskiej i Belgijskiej, jest do siewu do nabycia. Wiadomość w domu handlowym Szymona Toeplitz przy regule Rybarskiej i Leszna. (Nr 346—3)

Niżej podpisany zaprowadziwszy **Handel win i korzeni** pod firmą **LUDWIK SOMMER**, w miejscu tem samem gdzie także egzystował handel win i korzeni przez lat 48, pod firmą s. p. ojca mego **WOJCIECHA SOMMER** a więc staraniem mojem było urządzać nie tylko sprzedaż szczegółową, ale i sprzedaż większą, czyli *en gros*, z którym to handlem mam się honor szanownej publiczności polecić. — *Ludwik Sommer*, ulica Długa nro 580. (Nr 343.—3)

PRZYJECHALI DO WARSZAWY
Byszewski Andrzej ob. z Radziejowa nr 556, *Bielski* Ign. ob. z Pabianic nr 585, *Dobrowolski* Hen. ob. z Krempy nr 625, *Gabryelski* Ant. pleban z Zgierz nr 585, *Kopczyński* Józef ob. z Radziejowa nr 556, *Klemensowski* Ludwik ob. z Celejowa nr 1245, *Morawski* Fel. ob. z Cienina nr 584, *Piaskowski* And. ob. z Bętkowa nr 585, *Rębowy* Wince. ob. z Chojnaty Woli nr 584, *Szemiot* Ign. marsz. szla. z Czernikowa nr 584, *Sosnowski* Włodz. ob. z Żelizny nr 414, *Skarżyński* Alfons ob. z Studzińska nr 613, *Toll* hr. z Uniejowa nr 414, *Zalasowski* Hipolit ob. z Żeliszawic nr 476, *Dobrowolski* Klemens xiądz z Pruss nr 2662, *Krzywicka* Elżbieta obyw. z Drezna nr 625, *Kasino-*

wski Wład. ob. z Paryża nr 601, *Kurdwanowski* Jan ob. z Teplitz nr 2241, *Karwicki* Wincenty ob. z Szczawnicy nr 414, *Lanci* Franciszek - Marja budowniczy z Krakowa nr 410, *Laszewska* Paulina ob. z Drezna nr 625, *Reutt* Eugenja ob. z Paryża nr 414, *Szłubowski* Józef ob. z Bruxelli nr 551, *Zarem-ba* Jan ob. z Paryża nr 585.

WYJECHALI Z WARSZAWY.
Dowbor Lud. ob. do Pilycy, *Deskur* Jan oby. do Rudy Talubskiej, *Gadomski* Ant. ob. do Piątku, *Iżycki* Juljus ob. do Kowna, *Kornaszewski* Jan ob. i *Lipski* Gwalbert ob. do Radomia, *Leduchowski* Romuald ob. do Kowna, *Omicieński* Adolf ob. do Słucka, *Szamota* Seweryn ob. do Milanowa, *Naimski* Jakób ob. do Berlina.

— Wczoraj przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 474, wyjechało 365.

HAUS GIELDY WARSZAWSKIEJ.
 dnia 26 Sierpnia 1857 roku.

	żądano		płacono	
	Rs.	kop.	Rs.	kop.
M o n e t y.				
Pół-imperjały rossyjskie	—	—	5	25
Dukaty holenderskie nowe wazne	—	—	—	—
P a p i e r y.				
Obli. skar. (4%) za 100 rs. (oprócz kup.)	88	38	—	—
Bilety skarbu Królestwa Polskie. (4 $\frac{1}{2}$ %)	—	—	—	—
Listy zastawne białe II okresu (oprócz kuponu) (4%) za 100 złp.	—	—	—	—
Listy zastawne białe III okresu (oprócz kuponu) (4%) za 15 rs.	14	74	—	—
Obligacje cząstkowe na 500 zł. (oprócz kuponu) (4%)	—	—	—	—
Cert. banku na obl. cz. lit. A na 300 zł.	—	—	—	—
„ „ „ „ lit. B. na 200 zł. bez proc. procentowe (5%)	—	—	—	—
Dowody Kom. Centr. Likwid. za 100 zł.	—	—	—	—
Nowa rossyjska pożyczka z roku 1854 oprócz kuponu (5%) z roku 1855	—	—	110	67
	—	—	111	67
Akcje Głównego Towarzystwa Rossyjskiego dróg żelaznych, praemium.	6	—	—	—
Oblig. Wspólki Żegluga Parowej w Królestwie Polskiem (5%) za rs. 750	742	50	—	—
W e x l e z dnia 24 b. m.				
Berlin 100 Tal.	2 M.	96	15	96
Gdańsk 100 Tal.	k. t.	—	—	—
Hamburg 100 Tal.	2 M.	—	—	—
London 300 Bmk.	2 M.	146	25	—
Londyn 1 Ft. St.	3 M.	6	45	6
Moskwa 100 Rs.	k. t.	99	16	—
Petersburg 100 Rs.	1 M.	99	33	—
Paryż 100 Rs.	k. t.	—	—	—
„ 300 Fran.	2 M.	77	10	—
„ 300 Fran.	1 M.	—	—	—
Wiedeń 150 Zł. R.	2 M.	93	60	—
Wrocław 100 Tal.	2 M.	—	—	—

Wartość kuponu bieżącego od obl. skar. Rs. 1 kop. 62 $\frac{1}{2}$
 od listów zastawnych kop. 10 $\frac{1}{2}$
 od nowej rossyjskiej pożyczki Rs. 1 kop. 86 $\frac{1}{2}$

TEATR ROZMAITOSCI. Jutro: *Marja Mulatka*. — *Niedorostek*.
 PERSPEPTYWY TEATRALNE wynajmuje optyk Pik, ulica Miodowa Ner 479.
 Do dzisiejszego Nru Kroniki dołącza się *Prze-głądu Rolniczego, Przemysłowego i Handlowego* Numer 34ty.